

30 LAT SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO 27 maja 1990 – 27 maja 2020

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA TORUŃSKIEGO

poz. 72 Toruń, dnia 2 kwietnia 1990 roku Nr 6

T r e ś ć

Akty prawne rad narodowych

72 - Uchwała Nr XII/74/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Toruniu z dnia 26 marca 1990 r.

Poz. 72

Uchwała Nr XII/74/90

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Toruniu z dnia 26 marca 1990 roku

w sprawie uchylenia uchwały WRN Nr IX/56/85 w sprawie utworzenia wspólnych rad narodowych dla niektórych miast i sąsiadujących z nimi gmin.

Na podstawie art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego /Dz.U. z 1983 r. Nr 26, poz. 183/

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA

u c h w a l a, co następuje:

- § 1. Uchylić uchwałę WRN Nr IX/56/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie utworzenia wspólnych rad narodowych dla niektórych miast i sąsiadujących gmin:
 - 1/ Miasta i Gminy w Chełmży;
 - 2/ Miasta i Gminy w Golubiu-Dobrzyniu;
 - 3/ Miasta i Gminy w Nowym Mieście Lubawskim;
 - 4/ Miasta i Gminy w Wąbrzeźnie.
- § 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 16 marca 1990 roku.
- § 3. Uchwała podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Toruńskiego.

PRZEWODNICZĄCY
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
Kazimierz Jaworski

Barwy i herb gminy zostały zatwierdzone w 1998 roku. Sięgając do źródeł historycznych przyjęto herb wsi Grzywna Biskupia, który pochodzi z XIV wieku. Jest to młot i pastorał razem skrzyżowane między trzema gwiazdami.

PIERWSZY BUDŻET GMINY CHEŁMŻA

K. Orłowska

Podstawą każdej gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego jest budżet.

Podział dochodów Miasta i Gminy w Chełmży wg stanu na 30.06.1990 r. Table with columns: Dz., Rozdz., §, Plan ogółem, Miasto, Gmina, Zrealizowane Miasto, Dochody gmina, Uwagi.

Podział wydatków budżetu Miasta i Gminy wg stanu na 30.06.1990 r. Table with columns: Dz., Rozdz., §, Plan ogółem, Miasto, Gmina, Zrealizowane Miasto, Wydatki gmina, Uwagi.

Summary table for budget items, including columns for Dz., Rozdz., §, Plan ogółem, Miasto, Gmina, Zrealizowane Miasto, Dochody gmina, and Uwagi.

Summary table for budget items, including columns for Dz., Rozdz., §, Plan ogółem, Miasto, Gmina, Zrealizowane Miasto, Wydatki gmina, and Uwagi.

W historycznym momencie prezentujemy mieszkańcom pierwszy budżet samodzielnej Gminy Chełmża. „Rzeczpospolita lokalna przechodzi w ręce społeczności, które ją zamieszkują. Będzie ona taka, jaką one same potrafią stworzyć” – z takim przesłaniem w przeddzień wyborów samorządowych zwrócił się do rodaków ówczesny premier (w latach 1989–1991) Tadeusz Mazowiecki.

27 maj 1990 roku po raz pierwszy w powojennej Polsce, obywatele mogli zdecydować, kto będzie ich reprezentantem w gminie.

30 lat Samorządu Terytorialnego

30 lat Samorządu Terytorialnego to szczególna okazja, aby przypomnieć i przedstawić wójtów gminy, lokalnych radnych minionych i obecnej kadencji i sołtysów byłych i obecnych, stojących na czele jednostek pomocniczych w naszej gminie, którymi są sołectwa.

Wójt Gminy Chełmża
Mądraszewski Lech
(ur.07.07.1939 r. –
zm.26.01.2018 r.)
na stanowisku w latach
1990-1997.

W oczekiwaniu na pomoc po gradobiciu

Wójt między młotem a kowadłem

CHEŁMŻA. Trwa szacowanie strat, jakie rolnicy ponieśli podczas ostatniego gradobicia. Najgorsze, że plony nie były ubezpieczone od takiego nieszczęścia.

Pierwsza kłeska, która dotknęła chełmżyńskich rolników, wystąpiła 11 kwietnia. Huragan zniszczył wtedy wiele zabudowań. Straty PZU wyszacowało na ponad 46 tys. zł. Trwa wypłata pieniędzy. Minął ledwie miesiąc, a nad chełmżyńskie pola nadszedł kolejny nieszczęście - gradobicie. Kulki lodowe wielkości orzechów spadły 15 bm., w dniu, w którym definitywnie odwołano wójta **Lecha Mądraszewskiego**.

Inspektorzy PZU szacują straty spowodowane ostatnim gradobiciem. Niestety, który rolnik nie ubezpieczył plonów od tego nieszczęścia, nie otrzyma

ani grosza odszkodowania. Nawet wtedy, gdy jego rzepak wygląda tak, jakby przeszło po nim stado kaczek, a po burakach przejechała kosiarka.

- Współczuję nowo wybranemu wójtowi - mówi **Jacek Luntkowski**, sekretarz gminy. Dlaczego? Rolnicy masowo będą prosić o zmniejszenie albo nawet wręcz umorzenie podatku rolnego. Jeśli te prośby wójt uwzględni, będzie miał kłopoty z wykonaniem budżetu. A jeśli nie uwzględni, kłopoty będą mieli rolnicy. W gminie liczą jeszcze na pomoc wojewody.

(hak)

Nowości 1997 r.

Tort od mieszkańców Gminy Chełmża dla Wójta Jacka Czarneckiego z okazji 20. lecia sprawowania urzędu

GMINI SAMORZĄDOWCY

WÓJTOWIE GMINY CHEŁMŻA

KTO JEST KIM

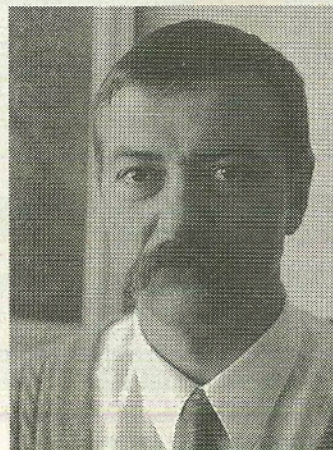
Jacek Czarnecki

Od tygodnia jest wójtem gminy Chełmża. O fotel konkurował z sześcioma innymi kandydatami. Najgroźniejszym rywalem był Janusz Iwański, z którym wygrał stosunkiem głosów trzy do dwóch. Dlatego dla wielu zaskoczeniem jest wybór pokonanego na zastępcę.

Wójt powiada, że zależy mu na budowaniu, a nie wojnie w gminie. Stąd tym więcej ma zachwyty dla Jacka Luntkowskiego, sekretarza, który rozsądnie przeprowadził gminę przez ostatnie miesiące.

Gminę objął we władanie po ośmiu miesiącach bezkrólewia i katastrofalnym gradobiciu. Choćby z tego powodu może uchodzić za człowieka odważnego. Podjął się ryzyka wyprawienia gminy na prostą, bo „jest zorientowany czego jej trzeba”. Jednak nie chce zdradzić planu działania. Poza tym, że w najbliższym czasie spotka się z wszystkimi rolnikami, którzy wystąpili do niego z prośbą o umorzenie podatku z powodu kłeski.

Jest absolwentem Politechniki Warszawskiej, inżynierem mechanikiem o specjalności budowy maszyn i urządzeń rolniczych. Mimo to odważył się nadzorować budowę szkoły podstawowej w Kończewicach, w których mieszka, a żona Ewa jest nauczycielką nauczania początkowego. Jest ojcem Michała i Oli, którzy uczęszczają do V LO w Toruniu i 6-letniej Basi.

Ma wielkie upodobanie do sportu, a największe do piłki nożnej. Odpoczywa na boisku. Dlatego bez zmęczenia wykonuje obowiązki prezesa LZS „Cyklon” w Kończewicach. Z dumą myśli o zawodnikach swego klubu, którzy niczym tajfun objawiają się na stadionach. Ma nadzieję, że cała gmina stanie się zgraną drużyną.

(hak)

Fot. DANIEL PACH

Gazeta Pomorska 1997 r.

Po dziewięciu miesiącach „bezkrólewia” Nowy wójt w gminie Chełmża

Aż przez dziewięć miesięcy gmina Chełmża nie miała swojego gospodarza. Wreszcie, podczas wczorajszej sesji, doszło do wyborów. Spośród siedmiu kandydatów w drugiej turze głosowania na nowego wójta gminy Chełmża wybrano Jacka

Czarneckiego. Nowy wójt jest radnym, członkiem Zarządu Gminy. Pracuje w Zakładzie Doświadczalnym Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Kończewicach.

Rada Gminy ustaliła wynagrodzenie wójta w wysokości 3.017 złotych. (dm.)

Nowości 1997 r.

Wójt Gminy Chełmża
Czarnecki Jacek
na stanowisku od 1997 r.
do chwili obecnej.
Od roku 2002
Wójt Gminy
jest wybierany
w bezpośrednich
wyborach
samorządowych.

RADNI GMINY CHEŁMŻA

1 Kadencja 1990 – 1994

Wrona Jerzy Przewodniczący
Kwella Józef Wiceprzewodniczący
Wałachowski Jan Wiceprzewodniczący

Błądek Jan	Masny Jan
Bytniewski Mirosław	Olech Tadeusz
Dawiec Mieczysław	Okoniewski Zygfryd
Froncek Alojzy †	Pąg Józef
Filus Jan	Rasmus Leonard
Guranowska Iwona †	Strasenburg Adam
Kuciak Zygmunt †	Szafranski Jan †
Krzemień Bogumił	Świątkowski Gabriel
Mańkowski Wiesław	Trzpil Jan
	Walasiewicz Stefan †

Rada Gminy 1994-1998

2 Kadencja 1994 – 1998

Wrona Jerzy Przewodniczący
Iwański Janusz Przewodniczący od 1.08.1997
Bytniewski Mirosław Wiceprzewodniczący
Walasiewicz Stefan Wiceprzewodniczący

Błądek Jan	Łuszczek Dariusz
Czerwonka Ryszard	Masny Jan
Czarnecki Jacek	Owczarczyk Władysław †
Gabor Zdzisław	Paczkowski Henryk
Krzemień Tadeusz	Pąg Józef
Krzemień Bogumił	Rasmus Leonard
Kwapisz Władysław †	Śmiątek Henryk
Lachowski Marian	Trzpil Jan

3 Kadencja 1998 – 2002

Iwański Janusz Przewodniczący
Bytniewski Mirosław Wiceprzewodniczący
Kałdonek Jerzy Wiceprzewodniczący

Błądek Jan	Paczkowski Henryk
Bober Kazimierz	Rogaszewski Jan
Dawiec Mieczysław	Stasieczek Stanisława
Dudek Marian	Śmiątek Henryk
Glaszka Benedykt †	Świątkowski Gabriel
Jałocha Jan †	Trzpil Jan
Kucharzewska Maria	Wzorek Stanisław
Krzemień Bogumił	Żak Stanisław
Masny Jan	

4 Kadencja 2002 – 2006

Rada Gminy 2002-2006

5 Kadencja 2006 – 2010

Śmiątek Henryk Przewodniczący
 24.11.2006 – 31.10.2007
Iwański Janusz Przewodniczący od 31.10.2007
Kałdonek Jerzy Wiceprzewodniczący
 24.11.2006 – 31.10.2007
Glaszka Benedykt Wiceprzewodniczący †
 od 31.10.2007
Piróg Franciszek Wiceprzewodniczący
 od 31.10.2007

Błądek Jan	Powaszyńska Danuta
Czerwonka Ryszard	Sołtysiak Mieczysław
Huzarski Tomasz	Stasieczek Stanisława
Kondej Bogdan	Tyszkiewicz Czesław
Kucharzewska Maria	Żak Stanisław

Śmiątek Henryk Przewodniczący
Kałdonek Jerzy Wiceprzewodniczący
Bytniewski Mirosław Wiceprzewodniczący

Błądek Jan	Piróg Franciszek
Czerwonka Ryszard	Powaszyńska Danuta
Glaszka Benedykt †	Sadowski Zenon
Huzarski Tomasz	Stasieczek Stanisława
Iwański Janusz	Tyszkiewicz Czesław
Machalewski Zbigniew	Żak Stanisław

6 Kadencja 2010 – 2014

Iwański Janusz Przewodniczący
Stasieczek Stanisława Wiceprzewodnicząca
Żak Stanisław Wiceprzewodniczący

Fałkowski Henryk	Kamiński Bartłomiej	Sołtysiak Mieczysław
Galus Adam	Kondej Bogdan	Szczepański Tomasz
	Kopik Magdalena 2013-2014	Targosz Jolanta
	Kurdynowska Dorota	Trzpil Mirosław
	Luntkowska Patrycja	Czesław Tyszkiewicz 2010-2013
	Piróg Franciszek	

7 Kadencja 2014 – 2018

Iwański Janusz Przewodniczący
Stasieczek Stanisława Wiceprzewodnicząca
Żak Stanisław Wiceprzewodniczący

Dejewska Patrycja	Balińska Anna	Kurdynowska Dorota
Fałkowski Henryk	Dejewska Patrycja	Lewandowska Katarzyna
Frąk Małgorzata	Fałkowski Henryk	Pawlak Dariusz
Galus Adam	Galus Adam	Piróg Franciszek
Garwoliński Grzegorz	Garwoliński Grzegorz	Szczepański Tomasz
Kopik Magdalena	Grupa Rafał	Talarek Żaneta
Kurdynowska Dorota		
Piróg Franciszek		
Powaszyńska Danuta		
Sołtysiak Mieczysław		
Szczepański Tomasz		
Trzpil Mirosław		

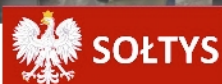
Rada Gminy 2014-2018

8 Kadencja 2018 – 2023

Iwański Janusz Przewodniczący
Stasieczek Stanisława Wiceprzewodnicząca
Trzpil Mirosław Wiceprzewodniczący

Sołtysi Gminy Chełmża 2008 rok

Patryk Głowczewski – Bielczyny

Józef Kowalski †

Zdzisław Stepnowski †

Iwona Majewska – Bogusławki

Marzena Młodzianowska

Włodzimierz Ziółkowski †

Bożena Insadowska

– Brąchnówko

Andrzej Kudliński

Stanisław Stachyra

Piotr Kozłowski †

Jolanta Sadowska – Browina

Wiesław Wiśniewski †

Tomasz Chętkowski

Józef Pardyka †

Tadeusz Legutko †

Andrzej Daroń – Drzonówko

Ewa Piotrowska

Józef Pawełczak

Bronisław Wędzina

Władysław Ziółkowski

Dorota Kasper – Dziemiony

Tomasz Bereza

Henryk Kłoda

Barbara Żouner

Jan Markiewicz

Hieronim Talarek – Głuchowo

Genowefa Stasiorowska

Miroslaw Abramuk

Józef Nikiel †

Maria Kucharzewska

Antoni Ziółkowski †

Franciszek Piróg – Grzegorz

Eugeniusz Koszela †

Krzysztof Talarek – Grzywna

Marcin Grzeszczak

Miroslaw Trzpił

Zbigniew Trzpił

Elżbieta Malinowska

Wiktor Chaciński †

Dariusz Podsiedlik

– Januszewo – Dźwierzno

Czesław Ligaj †

Ewa Kasprzak – Kielbasin

Eugeniusz Kordowski

Teresa Stolarska †

Marcin Kannenberg – Kończewice

Sylwia Barańska

Hanna Łuczak †

Jan Gruszka †

Karina Stokłosa – Kuczwały

Ryszard Jarzynka

Józef Pąk

Józef Głazewski †

Andrzej Ośmiałowski

– Liznowo

Halina Kuligowska

Bronisław Curlej †

Izabela Kruszyńska

– Mirakowo

Marek Ciołek

Stanisław Przybysz †

Lucjan Krzemień

Jan Przybysz †

Marianna Rolbiecka – Nawra

Marek Śmietana †

Alicja Glaszka

Janusz Cmiel

Benedykt Glaszka †

Adam Janiszewski

Mieczysław Adamski †

Wiesław Wójtowicz

– Nowa Chełmża

Józef Kielak

Dorota Semenowicz

– Parowa Fałęcka

Łukasz Kotewicz

Maria Sosińska

Jan Bednarz †

Bronisław Dalke †

Marian Stefański †

Piotr Zajac – Pluskowęsy

Dominik Zajac

Władysław Owczarczyk †

SOŁTYSI GMINY CHEŁMŻA

Sołtysi Gminy Chełmża 2009 rok

Wyróżnieni Sołtysi Gminy Chełmża 2012 rok

Adam Galus – Skąpe

Mariusz Lewandowski

Jacek Klimkowski

Sylwester Kazaniecki

Aneta Dec

Ewa Dec

Jan Klicman

Bernard Dundelski †

Dariusz Pawlak – Sławkowo

Edward Trzpił †

Józef Ciupek

Bolesław Rojek †

Katarzyna Machalewska

– Strużal

Marian Dębski

Janusz Derda

Stefan Fusiaara †

Piotr Brzeski – Szerokopas

Mieczysław Brzeski †

Ewa Kokoszka – Świętosław

Joanna Rumińska (aktualnie Pilecka)

Marek Huzarski

Lidia Kozłowska

Miroslaw Dybowski †

Władysław Strupowski †

Andrzej Jastrzębski

Franciszek Sawczak †

Grażyna Brzana – Windak

Wiesław Mańkowski

Roman Branicki – Witkowo

Kazimierz Tatarewicz †

Jolanta Sarnowska – Zajączkowo

Genowefa Nowak †

Stanisława Stasieczek – Zelgno

Maria Burchardt

Czesława Zych

Władysław Sołtys †

Stanisław Baczewski †

Bogdan Palkowski

Bogdan Domachowski †

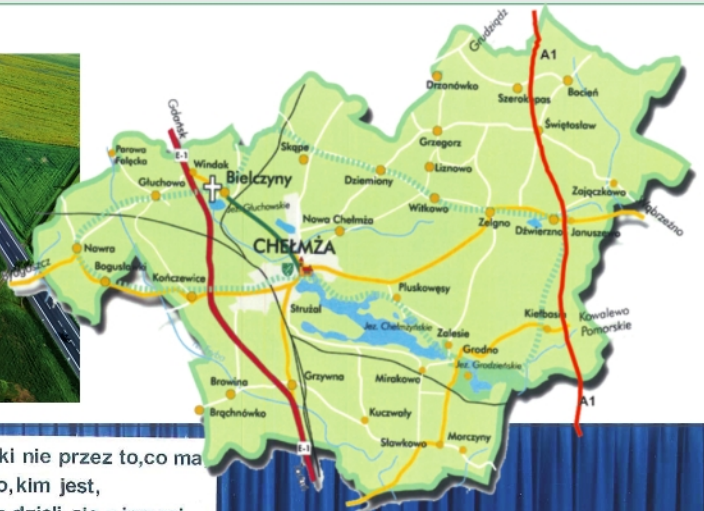

Sołtysi Gminy Chełmża 2012 rok

30 lat Samorządu Terytorialnego

Z ARCHIWUM RADY GMINY

<p>UCHWAŁA Nr II/19/90</p> <p>Rady Gminy w Chełmży z dnia 20 czerwca 1990 roku</p> <p>w sprawie stwierdzenia składu osobowego Zarządu Gminy Chełmża.</p> <p>Na podstawie art. 26 ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /Dz.U. Nr 16 z 1990 r., poz. 95/ oraz Uchwały Nr 12 i 14 Rady Gminy/Rada Gminy</p> <p>u c h w a ł a</p> <p>§ 1: Stwierdza się skład Zarządu Gminy :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pan Lech Mądraszewski Wójt, Przewodniczący Zarządu 2. Pani Iwona Guranowska członek 3. Pan Jerzy Wrona członek 4. Pan Wiesław Mańkowski członek 5. Pan Jan Szafranski członek 6. Pan Jan Wałachowski członek 7. Pan Jan Błądek v członek <p>§ 2: Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.</p> <p>Przewodniczący Rady Gminy <i>Jerzy Wrona</i></p>	<p>UCHWAŁA Nr II/ 12/90</p> <p>Rady Gminy w Chełmży z dnia 20 czerwca 1990 roku</p> <p>w sprawie wyboru Wójta gminy Chełmża.</p> <p>Na podstawie art. 28 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /Dz.U. Nr 16 z 1990 r., poz. 95/ Rada Gminy w Chełmży</p> <p>u c h w a ł a</p> <p>§ 1: Wybrać na Wójta gminy Chełmża Mądraszewskiego Locha Pena</p> <p>§ 2: Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.</p> <p>Przewodniczący Rady Gminy <i>Jerzy Wrona</i></p>	<p>UCHWAŁA Nr III/17/90</p> <p>Rady Gminy w Chełmży z dnia 2 lipca 1990 roku</p> <p>w sprawie powołania Skarbnika Gminy Chełmża</p> <p>Na podstawie art. 18, ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /Dz.U. Nr 16 z 1990 r., poz. 95/ Rada Gminy</p> <p>u c h w a ł a</p> <p>§ 1: Powołać na Skarbnika Gminy Chełmża Panią Martę RYGLESKĄ która jest główną księgową budżetu.</p> <p>§ 2: Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.</p> <p>Przewodniczący Rady Gminy <i>Jerzy Wrona</i></p>
---	---	--

25 LAT

WOLNYCH WYBORÓW

2.06.2014

UROCZYSTA SESJA RADY GMINY

Uroczysta Sesja Rady Gminy
Kończewice, 29.05.2018w 100-lecie
odzyskania niepodległości

Urodzili się razem z samorządem – legitymują się datą urodzenia 27.05.1990 r.

Swoje 30-te urodziny w tak ważnym dla siebie jak i dla swojej Gminy dniu zamierzają obchodzić panowie **Przemysław Gajek** z Brąchnówka i **Tomasz Palkowski** z Zelgna.

Torty urodzinowe na pewno będą. Co łączy naszych rówieśników: są młodzi, wykształceni, każdy z pomysłem na życie, przedsiębiorczy i pracowici, mają swoje rodziny. Takich właśnie ludzi potrzebuje dzisiaj samorząd. Pan Przemek jest rolnikiem, a pan Tomek przedsiębiorcą.

*Naszym Jubilatom życzymy
wszystkiego co najlepsze,
co dobre i miłe, co budzi uśmiech na twarzy,
co kryje się w małym słowie - szczęście -
oraz tradycyjnych 100 lat!*

K. Orłowska

URODZILI SIĘ 27 MAJA

Przemysław Gajek

Tomasz Palkowski

30 lat Samorządu Terytorialnego

K. Orłowska

GMINA W OBIEKTYWIE

Życie naszej wspólnoty od samego początku jest dokumentowane za pomocą fotografii w gminnym archiwum. Zbiory zdjęć powstawały przy okazji wielu wydarzeń i spotkań na przestrzeni tych ostatnich minionych 30 lat.

Zamieszczone fotografie stanowią tak naprawdę tylko część tego, co zostało zgromadzone. Wybór zdjęć był bardzo trudny. Zapewne wielu z nas chciałoby się odnaleźć na niejednej z nich. Dlatego, aby było to możliwe, opublikowane zostały tylko fotografie z ludźmi.

Bo przecież nikt inny, jak tylko ludzie swoim życiem piszą historię wspólnoty.

PLUSKOWĘSY – DOŻYNKI ZALESIE 2018

STRUŻAL

GRZEGORZ

BOGUSŁAWKI

POLSKIE KWIATY – DOŻYNKI ZALESIE 2018

**GMINA CHEŁMŻA – GMINA WIELU MOŻLIWOŚCI
MIESZKAJ – INWESTUJ – WYPOCZYWAJ**

NAWRA

KUCZYWAŁY

KOŃCZEWICE

GRZYWNA

ZALESIE

BIELCZYNY

**GMINA CHEŁMŻA – GMINA WIELU MOŻLIWOŚCI
MIESZKAJ – INWESTUJ – WYPOCZYWAJ**

30 lat Samorządu Terytorialnego

ZAJĄCZKOWO

LIZNOWO

WINDAK

ZELGNO

SZEROKOPAS

BOCIEN

NOWA CHEŁMZA

PAROWA FAŁĘCKA

SKAPE

WITKOWO

ŚWIĘTOSŁAW

**GMINA CHEŁMŻA – GMINA WIELU MOŻLIWOŚCI
MIESZKAJ – INWESTUJ – WYPOCZYWAJ**

**GMINA CHEŁMŻA – GMINA WIELU MOŻLIWOŚCI
MIESZKAJ – INWESTUJ – WYPOCZYWAJ**

TRADYCJE SAMORZĄDOWE

Polskie tradycje samorządowe sięgają czasów średniowiecza. Ważnym wydarzeniem w historii samorządności było uchwalenie Konstytucji 3 Maja (1791r.), w której zawarto ordynację miejską oraz prawo o sejmikach.

Ordynacja miejska ustaliła możliwość wybierania w miastach królewskich burmistrzów i wójtów stojących na czele zorganizowanych społeczności.

Na mocy Traktatu Wersalskiego na mapę Europy powróciła niepodległa II Rzeczpospolita. Najwcześniej, bo już w sierpniu 1919 r., utworzono na ziemiach byłej Dzielnicy Pruskiej – województwo poznańskie i pomorskie. Obszar Gminy Chełmża znalazł się wówczas w obrębie powiatu toruńskiego w województwie pomorskim. Porządkowanie spraw administracyjnych odrodzonego państwa okazało się bardzo trudne. Dekretem Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego z 27 listopada 1918 r. zostały utworzone rady gminne. Wybory na wójtów odbywały się w obwodach wójtowskich. Na terenie obecnej Gminy Chełmża funkcjonowało 5 takich obwodów: w Żelgnie, Sławkowie, Kończewicach, Grzywnie i Bielczynach.

Konstytucja Marcowa z 1921 roku podkreślała, iż „Rzeczpospolita Polska, opierając swój ustrój na zasadzie szerokiego samorządu terytorialnego, przekazuje przedstawicielstwom tego samorządu właściwy zakres ustawodawstwa”. 23 marca 1933 r. zrealizowano częściową zmianę ustroju samorządu terytorialnego, zwaną „ustawą scaleniową”. Organami gmin stały się rada, zarząd, wójt i podwójci (jego zastępcy). Od 1934 r. wsie znajdujące się na terenie dzisiejszej Gminy Chełmża należały do Gminy Chełmża i Gminy Żelgno. Po wspomnianej reformie administracyjnej w marcu 1935 r. na urząd wójta utworzonej Gminy Chełmża został wybrany Jan Monarski – wieloletni dyrektor Szkoły Podstawowej w Grzywnie pochodzący z okolic Kwidzyna.

Ponowne odtworzenie demokratycznych struktur samorządowych po 1989 r. na terenie naszej gminy nastąpiło dzięki inicjatywie Komitetu Obywatelskiego. W dniu 26 marca 1990 r. Wojewódzka Rada Narodowa wydała uchwałę w sprawie reorganizacji istniejącego do tej pory Urzędu Miasta i Gminy Chełmża. Pierwszą uroczystą sesję inauguracyjną Rady Gminy Chełmża przeprowadzono 7 czerwca 1990 r. Spotkanie prowadził wówczas najstarszy radny – Zygmunt Kuciak. Podczas głosowania wyłoniono przewodniczącego Rady Gminy, którym został Jerzy Wrona. Urząd wójta przez okres półrocznej kadencji pełnił Lech Mądraszewski.

22 maja 1997 r. nowym wójtem został wybrany Jacek Czarnecki.

Minione trzydziestolecie istnienia samorządu na trwałe zmieniło oblicze Gminy Chełmża w zakresie inwestycji, lokalnej infrastruktury, rozwoju kulturalnego i gospodarczego. Historia wielowiekowej demokracji uczy i udowadnia wielkie załugi oddolnych inicjatyw i lokalnych władz dla rozwoju państwa.

dr Barbara Łaukajtys

30 lat Samorządu Terytorialnego

NASZA WIEŚ SIĘ ZMIENIŁA

Drogę do największych inwestycji nasza wieś zyskała po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Wstąpienie do wspólnoty uruchomiło fundusz sołecki, dzięki któremu można było skorzystać z wielu programów. Jednym z pierwszych było zabezpieczenie ruin kościoła pw. św. Jana Chrzyciela pod czujnym okiem konserwatora zabytków. Ruiny z przełomu XIII/XIV w. są ozdobą naszej wsi.

Kolejną inwestycją był zakup samochodu LUBLIN dla miejscowej jednostki OSP. Inwestycja ta pomaga strażakom szybciej dotrzeć na miejsce i nieść pomoc potrzebującym.

Dożynki gminne, które odbyły się w 2013 roku to kolejne wydarzenie, dzięki któremu wieś zyskała plac rekreacyjny. Jest on ozdobą i miejscem spotkań mieszkańców. Sukcesywnie jest on doposażany i zagospodarowywany z funduszu sołeckiego.

Inwestycjami można nazwać też remontowanie dróg – najważniejsze drogi zyskały nowe nawierzchnie, dzięki czemu skrócił się czas dojazdu do miejsc pracy czy szkół.

Ostatnimi inwestycjami były budowa chodnika jak i również wylanie nawierzchni na drodze gminnej Zajączkowo-Dźwierzno.

Przez ostatnie 30 lat nasza wieś dzięki inwestycjom znacznie zmieniła i polepszyła swoją infrastrukturę.

Jolanta Sarnowska, Sołtys Sołectwa Zajączkowo

CZAS POKAZAŁ SWOJE

„Zmiana – to jedyna rzecz, która dokonuje się ciągle i powoduje, że coś staje się inne, niż było dotychczas.”

To, czy zmiana lub zdarzenie było ważne pokazuje czas. Z perspektywy czasu wszystko widzimy lepiej.

W Żelgnie przez ostatnie 30 lat działo się wiele. Gdy powstawał **Nowy Ośrodek Zdrowia** było dużo emocji. Nowe gabinety. Troje lekarzy: rodzinny, pediatra i stomatolog; gabinety zabiegowe, pielęgniarki.

Super! Wszyscy nam zazdrościli – była księga, kwiaty, wiersze. I nowe pomysły – A może by tak rehabilitację bardziej rozbudować. Świetnie, ale zabiorą nam świetlicę – wołali mieszkańcy – Nie wszyscy korzystają z rehabilitacji, więc po co taka duża? A rehabilitacja jest dla wszystkich: małych i dużych; młodszych i tych bardziej dojrzałych

Spotkamy tam dzieci z porażeniem mózgowym, młodych ludzi po wypadkach i udarach, seniorów z kłopotami w poruszaniu się. A w najbliższym czasie w ośrodku będzie **winda** – to świetna wiadomość. A **Świetlicę?** – dostaliśmy nową, większą, dobrze wyposażoną w wyremontowanej, stylowej **PASTORÓWCE** – perełce gminnej kultury.

O naszej **Bibliotece, o Malwie** wiedzą już wszyscy. Każdy może tu przyjść, jeżeli tylko ma na to ochotę. Od lat, nierozzerwalnie, w centrum wsi ma swoje miejsce **największa szkoła** – kiedyś nadzorująca pracę wszystkich placówek oświatowych w naszej gminie. Przełomem w poprawie usług edukacyjnych stała się jej **rozbudowa** – początkowo o nowe sale dydaktyczne, świetnie wyposażone oddziały przedszkolne, boisko sportowe, place zabaw. Dla najmłodszych powstał **żłobek**. Rozbudowę uwieńczyło otwarcie **Sali Widowiskowo – Sportowej**.

A co po niej? – nasz **Amfiteatr** – dobrze komponujący się z zabytkową Pastorówką. A najpiękniej na tej scenie wyglądają „Polskie Kwiaty”.

Teraz jest wszędzie trochę cicho – CORONAVIRUS, nas uziemił, zamknął w domach, ale z czasem znów będzie tu gwarno. Okazuje się, że w czasach izolacji, na wsi, jest jakby bezpieczniej i spokojniej.

Są **sklepy i apteka** i coraz piękniejsze przydomowe ogrody. Nie musimy wyjeżdżać do miasta, by przetrwać.

Coraz odważniej wsiadamy na rowery. Dobrze jest pojechać do Zalesia i popatrzeć na jezioro. Gdyby tak jeszcze można dojechać ścieżką rowerową z Żelgna do Chełmży. A co w niedalekiej przyszłości?

NOWA REMIZA – czeka na otwarcie. Na pewno dobrze wpisze się w nasze wiejskie życie, a za kilka lat trudno będzie uwierzyć, że kiedyś jej tutaj nie było.

Iwona Drożyńska, emerytowana Dyrektor SP Żelgno

GMINA CHEŁMŻA. 30 LAT ODRODZONEJ SAMORZĄDNOŚCI

W 1990 roku stałem się „dorosłym” osiemnastolatkiem i jako osoba pełnoletnia rozpocząłem studia akademickie. Od jakiegoś jednak czasu wolę się jednak odmładszać, bo po tych 30 latach, jakie upłynęły od pamiętnego przełomu 1989 i 1990 roku mam tych lat 48. Część z nich upłynęła mi, co ciekawe, na pracy na rzecz gminnej społeczności. Ponieważ całe moje dorosłe życie trwa tak długo, jak trwają zmiany polityczne i społeczne zachodzące w Polsce od odzyskania przez nią pełniej niepodległości, pokuszę z tej okazji się o krótki felieton na łamach „Kurendy”. Ja, mieszkaniec Chełmży minione 30 lat, prócz pracy zawodowej spędzałem i spędzam m.in. uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez gminę. Razem z setkami mieszkańców miasta corocznie korzystam z gminnych dróg rowerowych, pływam po chełmżyńskim jeziorze, odwiedzam Zalesie i cieszę się wieloma lokalnymi atrakcjami turystycznymi.

A teraz do rzeczy. W dniu 27 maja 1990 roku otwarto lokale wyborcze i przystąpiono do wyborów samorządowych. Rodziła się, choć nie bez zwyczajowych bóli, nasza Mała Ojczyzna. Minął dopiero rok od wyborów parlamentarnych i utworzeniu nowego rządu, którego premierem został Tadeusz Mazowiecki. Znaleźliśmy się, choć jeszcze o tym nie wiedzieliśmy, w nowej rzeczywistości politycznej i gospodarczej. Wybory samorządowe były początkiem funkcjonowania nowej, chyba bliższej obywatelowi władzy. Mieszkańcy gminy przy urnie dokonywali własnych, wolnych wyborów. W ich wyniku 7 czerwca, na podstawie ustawy z kwietnia 1990 roku o samorządzie terytorialnym i o pracownikach samorządowych, zwołana została pierwsza sesja Rady gminy Chełmża. Dzięki wyborcom powstała struktura, która przyczyni się do przyszłości wielu zmian i do rozwoju obszaru utworzonej wtedy „Gminy Chełmża – wieś”. Ukonstytuowała się Rada Gminy i jej Zarząd. Jej stery objęli ludzie, którzy stanęli przed wieloma nowymi zadaniami i prawdziwymi wyzwaniem. Nie można było sobie niczego odpuścić, mimo, że stopniowo piętrzyć zaczęły się różne przeciwności natury gospodarczej i społecznej.

Dziś to, co zrobiły od 1990 roku kolejne Rady Gminy i jej Zarządy a więc radni, przewodniczący oraz wójtowie wydaje się oczywiste. Wsie łączą coraz lepszej jakości drogi, pojawia się coraz więcej ścieżek pieszo-rowerowych umożliwiających bezpieczną komunikację pomiędzy nimi, pracują wodociągi, stacje uzdatniania wody. Chętnych do lektury książek, słuchania muzyki i kontaktu ze światem poprzez internet zapraszają gminne biblioteki, do uprawiania sportu sale gimnastyczne i siłownie na świeżym powietrzu. W wielu wsiach znajdują się nowe świetlice, pływaków, kajakarzy i żeglarzy zaprasza nad wodę ośrodek wypoczynkowy w Zalesiu. Swoją blask odzyskały średniowieczne kościoły, porządkuje się parki. W sumie mógłbym jeszcze długo wyliczać to co nowego pojawiło się przez ostatnie 30 lat w gminnym, wspólnym majątku. Tu się zatrzymam.

Gminę Chełmża tworzą nie budynki, asfalt i instalacje, ale przede wszystkim jej mieszkańcy. Łatwo wyobrazić sobie jak wyglądała by ona bez nich wspominając kwietniową izolację społeczną w czasie pandemii. W gminie działa wielu aktywnych ludzi, tworzących różne stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich, współpracujących z „Ziemią Gotyku”, tworzących kluby sportowe, podejmujących wiele inicjatyw społecznych i charytatywnych. Ludzie ci występują na deskach scenicznych, edukują się, a w razie potrzeby udzielają innym pomocy fizycznej i finansowej. Gaszą pożary i ratują zdrowie i życie potrzebujących, spędzają wspólnie czas na festynach, piknikach, turniejach i konkursach. Tu też mógłbym długo wyliczać, co nowego i pozytywnego wydarzyło się w społeczności gminy przez ostatnie 30 lat.

Co ważne, tych pozytywów jest więcej niż negatywów, do których należy zaliczyć zdarzające się zaśmiecanie terenu, zatrucie środowiska paleniem w piecu tworzywami sztucznymi oraz dewastacje wspólnego mienia. 30 lat odrodzonej samorządności, to także ciemniejsze strony: mniejsze lub większe konflikty społeczne, degradacja środowiska naturalnego czy wzrastający poziom hałasu wytwarzanego przez ruch samochodowy. To trudne czasy dla młodych, poszukujących pracy ludzi, walczących o pozycję w lokalnym społeczeństwie niebezpieczną jazdą samochodem czy głośną muzyką puszczaną całej wsi przez otwarte okna. Problemem i wyzwaniem staje się konflikt Dużej Ojczyzny z Małą Ojczyzną, konflikt, który wzmacniany przez globalny kapitalizm prowadzi do coraz głębszych podziałów i nierówności społecznych. Stajemy przed coraz poważniejszymi problemami klimatycznymi, którym nie przeciwdziała świat polityki i wielkiego biznesu. Nareszcie dociera do nas, że w upalne lato nie wyczarujemy sobie wody, która da pić ludziom, zwierzętom i nawodni pola.

Dziś można już powiedzieć, że 30 lat odrodzonej samorządności to okres, który przyniósł nam więcej zysków niż strat i trzeba go ocenić pozytywnie. Jak będą wyglądały kolejne jubileusze? Tego jeszcze nie wiemy. Sam też nie wiem, czy być optymistą czy pesymistą? Gdy patrzę w przeszłość jestem optymistą, gdy w przyszłość.....? Tego jeszcze nie wiem, poczekam na jubileusz 40-lecia.....

dr hab. Piotr Birecki

Wierszem podsumowane

30 lat samorządu w Gminie...

*30 lat samorządu w Gminie to czas,
w którym wiele się w naszych wsiach zmieniło,
wiele nowych rzeczy czy inwestycji tutaj przybyło.*

*Każda wieś zmieniła swe oblicze,
przybyło wyremontowanych dróg, parkingów,
chodników, wodociągów, placów zabaw.
No i świetlice!*

*To wszystko dzięki zaangażowaniu Wójtów, Radnych, Sołtysów,
Rad Soleckich, Kół Gospodyń Wiejskich,
Pracowników Urzędu Gminy
i wielu osób zaangażowanych w rozwój swojego otoczenia,
którzy pomagali i wspierali, aby żyło się lepiej i wspanialej.
Nasze wsie obsadzone są drzewami, krzewami czy kwiatami,
przypominają o latach, co są już za nami.*

*Idzie już drugie 30-lecie i następne pokolenia mają
swoje pole do działania,
bo zawsze będzie coś do zrobienia.*

*A dziś należy podziękować tym wszystkim,
którzy swoją pracą i zaangażowaniem sprawili tyle,
aby wszyscy z tych osiągnięć korzystali, cieszyli się i dobrze żyli.
No i jeszcze bardzo ważne – przyjaźnili.*

Alicja Glaszka, Przewodnicząca KGW Nawra,
dawna Sołtys Sołectwa

KULTOWE POCZTÓWKI

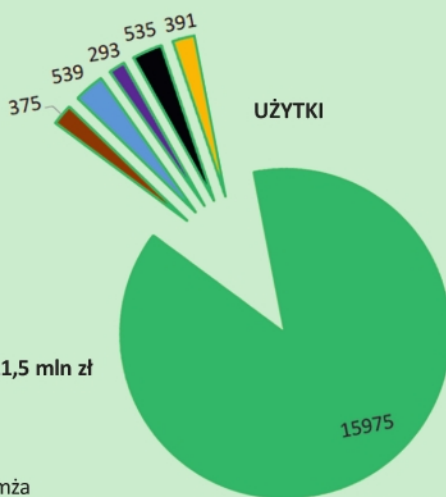
Te pocztówki wydane w mijającym trzydziestoleciu są reklamą obszaru Gminy Chełmża i po dzień dziś są bardzo popularną pamiątką.

Na obydwu pocztówkach została uwieczniona mapa gminy. Jedną z nich przez wiele lat spełniała rolę promocji lokalnych atrakcji w Gminie, a druga jak widać dotyka nadal od lat podejmowanego przez władze gminne tematu – węzła autostradowy w Dźwierznie. Stanowiła i nadal stanowi pewnego rodzaju „przypominajkę” przede wszystkim dla polityków, władz samorządowych każdego szczebla o obiecanych, a nie załatwionym temacie. Władze gminne liczą, że wydana zostanie jeszcze druga edycja tej karty, ale już z wyrysowanym prawdziwym węzłem autostradowym. Napiszemy o tej karcie w podsumowaniu za kolejne 30 lat.

GMINA W LICZBACH

- **Powierzchnia** – 17 895 ha
 - użytki rolne 15 975 ha (89%)
 - lasy 375 ha (2%)
 - wody, rowy 539 ha (3%)
 - nieużytki 293 ha
 - tereny komunikacyjne 535 ha
 - tereny osiedli 391 ha
- **Ludność** – 9 810 (31.12.2019)
- **28 sołectw**
- **6 parafii**
- **Budżet Gminy 2020 r.:**
 - dochody 45,6 mln zł
 - wydatki 49,2 mln zł, w tym na inwestycje 11,5 mln zł
 - fundusz sołecki 622,2 tys. zł
- **Gminne jednostki**
 - Biblioteka Samorządowa w Żelgnie i 3 filie
 - Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża
 - Samodzielny Publiczny Ośrodek Zdrowia w Żelgnie i filia w Nawrze
 - Zakład Usług Komunalnych WODKAN Sp. z o.o.
- **Oświata**
 - 4 Szkoły podstawowe – 735 dzieci
 - Oddziały przedszkolne w szkołach – 170 dzieci
 - Przedszkola – 44 dzieci
 - Punkty przedszkolne – 54 dzieci
- **8 Jednostek OSP** – 320 członków zwyczajnych, 100 członków uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczych

- **Sport**
 - 2 komplekсы boisk „Orlik 2012”
 - 1 stadion sportowy
 - 7 boisk o sztucznej nawierzchni
 - 6 sal sportowych
 - 26 świetlic wiejskich
 - urządzone tereny rekreacyjne
 - place zabaw, siłownie zewnętrzne
- **Rolnictwo**
Klasy gleb:
 - klasa I – 6,28 ha
 - klasa II – 334,58 ha
 - klasa III – 9 284 ha,
 - klasa IV – 5203,02
 - klasa V – 664 ha
 - klasa VI – 299,66 ha

gleby klas I – III stanowią 61 % wszystkich gleb
- **Gospodarstwa rolne – powyżej 1 ha 1182**, w tym do 5 ha – 510 (43,1%), od 5 ha do 20 ha – 537 (45,4%), powyżej 20 ha – 135 (11,4%) średnia wielkość gospodarstwa ok. 11 ha
- **Główne kierunki produkcji rolnej:**
 - zboża ok. 60% zasiewów (55% pszenica, 24% – jęczmień)
 - kukurydza na ziarno 6%
 - buraki cukrowe – 10%
 - rzepak – 20%
- **Główne kierunki hodowli rolnej:**
 - bydło – 6 451 szt. (styczeń 2020), 2010 – 6286 szt., 1996 – 5893 szt.
 - trzoda chlewna – 10 281 (styczeń 2020), 2010 – 24 997 szt., 1996 – 33 740 szt.
 - konie – 36 szt. (2010)

30 lat Samorządu Terytorialnego

Identyfikacja wizualna to narzędzie, które służy kreowaniu wizerunku.

Gminę Chełmża oprócz herbu posiada także zbiór logotypów, które na przestrzeni minionych lat firmowały lokalne produkty (miejsca, turystykę, kulinaria, imprezy, organizacje) i instytucje.

Oto wybrane logotypy – kreujące wizerunek, promujące i identyfikujące gminę na przestrzeni mijających 30 lat. Prezentowane znaki firmowały i wyróżniały Gminę Chełmża.

K. Orłowska

WYPRAWA W REGION

www.gminachelmza.pl

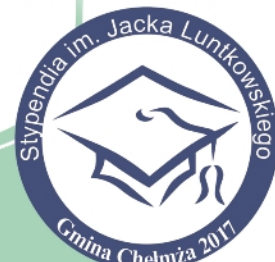

Inwestuj

ZIEMIA GOTYKU

Fundacja - Lokalna Grupa Działania

GMINY CHEŁMŻA, UL. BAKAŁA, OSOBNICE, PAPIÓW I ERBUPÓŁE

BIBLIOTEKA SAMORZĄDOWA
W ZELGNIE

KURENDA

GAZETA GMINY CHEŁMŻA, ul. Wodna 2, 87-140 Chełmża, tel. 56 675-60-76, fax 56 675-60-79
e-mail: kurenda@gminachelmza.pl

Wydawca: Urząd Gminy Chełmża www.gminachelmza.pl
Zespół redakcyjny: Katarzyna Orłowska (redaktor naczelny)

Druk: Zakład Produkcyjno-Usługowy "Drukarnia", 86-200 Chełmno, ul. Rycerska 19
Nakład: 1500 egz.

